

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **P. B.**

zastoupená Mgr. Janem Dáňou, advokátem
se sídlem Praha 1, Václavské náměstí 1

proti

žalovanému: **Finanční arbitr**

se sídlem Praha 1, Legerova 1581/69

za účasti: **Generali Česká pojišťovna a.s.**

se sídlem Praha 1, Spálená 75/16
zastoupená JUDr. Robertem Němcem, advokátem
se sídlem Praha 1, Jáchymova 26/2

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 9. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-44
a ze dne 5. 10. 2020 č.j. FA/SR/687/2019-46

takto:

- I. Rozhodnutí finančního arbitra ze dne 17. 9. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-44, rozhodnutí finančního arbitra ze dne 10. 8. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-41, rozhodnutí finančního arbitra ze dne 5. 10. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-46 a rozhodnutí finančního arbitra ze dne 20. 4. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-32 se zrušují a tyto věci se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 30 684 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně advokáta Mgr. Jana Dáni.

Shodu s prvopisem potvrzuje V.P.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 13. 10. 2020 se žalobkyně domáhala zrušení:

i) rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 10. 2020 č.j. FA/SR/ZP/68/2019-46 (dále jen „napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020“), kterým v řízení zahájeném dne 10. 4. 2019 podle § 8 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“) žalovaný zamítl námitky žalobkyně a námitky osoby zúčastněné na řízení a nález finančního arbitra ze dne 20. 4. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-32 (dále jen „nález ze dne 20. 4. 2020“) změnil tak, že po změně tento nález zní:

I. Řízení o platnosti smlouvy a vydání bezdůvodného obohacení se zákonným úrokem z prodlení se v části připojištění pro případ smrti úrazem v pojistné smlouvě č. X, kterou s počátkem pojištění od 1. 7. 2012 uzavřeli navrhovatel P. B., a instituce, Generali Česká pojišťovna a.s., podle § 14 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.

II. Návrh navrhovatele, P. B., se ve zbývajících částech podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

Nálezem ze dne 20. 4. 2020 finanční arbitr rozhodl ve věci návrhu žalobkyně na určení neplatnosti pojistné smlouvy č. X a zaplacení částky 179.870,- Kč se zákonným úrokem z prodlení tak, že:

I. Řízení o platnosti smlouvy a vydání bezdůvodného obohacení se zákonným úrokem z prodlení se v části připojištění pro případ smrti úrazem v pojistné smlouvě č. X, kterou s počátkem pojištění od 1. 11. 2011 uzavřeli navrhovatel P. B., a instituce Generali Česká pojišťovna a.s., IČO 452 72 956, se sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1, podle § 14 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.

II. Instituce Generali Česká pojišťovna a.s., je povinna navrhovateli, P. B., zaplatit částku ve výši 4.700 Kč (slovy: čtyři tisíce sedm set korun českých), a to do 3 dnů od právní moci nálezu.

III. Návrh navrhovatele, P. B., se ve zbývajících částech podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

IV. Instituce, Generali Česká pojišťovna a.s., je povinna uhradit podle § 17a zákona o finančním arbitrovi sankci ve výši 15.000 Kč, a to patnácti dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu na účet Kanceláře finančního arbitra vedený u České národní banky, č. 19-3520001/0710, var. symbol 6872019, konst. symbol 558.

2. ii) rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-44 (dále jen „napadené rozhodnutí ze dne 17. 9. 2020“), kterým žalovaný zamítl námitky žalobkyně a potvrdil usnesení finančního arbitra ze dne 10. 8. 2020 č.j. FA/SR/ZP/687/2019-41 (dále jen „usnesení ze dne 10. 8. 2020“).

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

3. Žalobkyně v žalobě nejprve uvedla, že proti oběma napadeným rozhodnutím ze dne 5. 10. 2020 a 17. 9. 2020 brojí v plném rozsahu a napadá i nález ze dne 20. 4. 2020 a usnesení ze dne 10. 8. 2020. Zrekapitulovala průběh řízení před finančním arbitrem a konstatovala, že finanční arbitr, resp. žalovaný nejprve dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že neplatnou smlouvu lze převést, v důsledku čehož svévolně změnil účastníka řízení na straně instituce. V rozporu se zákonem poté zastavil řízení, přičemž následně v zastaveném řízení vydal další rozhodnutí.
4. Žalobkyně zdůraznila, že její návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem směřoval proti pojišťovně Generali Pojišťovna a.s., nyní Pojišťovna Patricie a.s., tj. instituce. Žalobkyně se domáhala vydání bezdůvodného obohacení, které instituci uhradila ve formě pojistného, neboť je přesvědčena, že pojistná smlouva je neplatná. Finanční arbitr v nálezu ze dne 20. 4. 2020 změnil účastníka řízení na společnost Generali Česká pojišťovna a.s., přičemž na tento svévolný a neodůvodněný postup žalobkyně upozornila v námitkách proti nálezu. Finanční arbitr zcela ignoroval, že žalobkyně je pánem sporu a je jen na ní, po kom se domáhá vydání bezdůvodného obohacení.
5. Žalobkyně namítla, že neplatnou smlouvu nelze podřadit pod pojem „uzavřená pojistná smlouva“ a nemůže být ani součástí „souboru uzavřených pojistných smluv“, jak definuje pojistný kmen ustanovení § 3 odst. 2 písm. g) zákona o pojišťovnictví. Podle žalobkyně je neplatná smlouva právním úkonem, který neexistuje. Pokud je smlouva neplatná, hledí se na ni, jako by nevznikla. Nevznikají z ní žádné nároky ani žádný závazkový právní vztah. Neplatnou smlouvu proto nelze převést (postoupit) ani individuálně, ani jako součást souboru jiných smluv. Důsledkem neplatné smlouvy může být vznik závazkového právního vztahu z titulu bezdůvodného obohacení, který však nevzniká ze samotné neplatné smlouvy. Titulem pro vznik závazkového právního vztahu z bezdůvodného obohacení je přijetí plnění z neplatné smlouvy, nikoli neplatná smlouva sama. Předmětem sporu v řízení před finančním arbitrem byla skutečnost, že (či zda) mezi institucí a žalobkyní existuje závazkový vztah z titulu bezdůvodného obohacení. Povinnost splnit závazek, tj. vydat bezdůvodné obohacení nelze převést dohodou o převodu pojistného kmene, neboť převzít dluh nelze bez souhlasu věřitele. Žalobkyně v této věci žádný souhlas nevyjádřila. Dohodou o převodu pojistného kmene proto nemohla povinnost instituce vrátit bezdůvodné obohacení přejít na přebírající pojišťovnu. Věcně legitimovaným subjektem v řízení byla i po převodu pojistného kmene nadále instituce. S odkazem na rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. 5. 2020 č.j. 19 C 258/2019-153 a ze dne 1. 6. 2020 č.j. 28 C 232/-460 žalobkyně odmítla názor finančního arbitra, že i pojistnou smlouvu, kterou by soud později shledal neplatnou, lze platně převést v rámci pojistného kmene. Namítla, že finanční arbitr svévolně zaměnil účastníka řízení, aniž by svůj postup odůvodnil, či byť jen účastníkům oznámil. Tento postup finančního arbitra žalobkyně označila za vadný, a z tohoto důvodu je podle ní napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020 nezákonné.
6. Žalobkyně dále namítla protiprávní zastavení řízení, neboť finanční arbitr měl rozhodnout, zda je požadavek žalobkyně oprávněný či nikoli a vydat v tomto smyslu nález. Finanční arbitr nemůže pro nedostatek pasivní věcné legitimace řízení zastavit, neboť nedostatek pasivní věcné legitimace není podmínkou řízení. V této souvislosti žalobkyně odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016 sp. zn. 29 NSČR 4/2016 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2006 sp. zn. 29 Odo 399/2003.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

Příslušnost finančního arbitra je podle § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi dána, přičemž otázka věcné legitimace stran sporu nemůže mít na tuto příslušnost žádný vliv, jelikož právě tato otázka má být předmětem dokazování v řízení před finančním arbitrem.

7. Žalobkyně dále namítla, že napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020, jakož i nález ze dne 20. 4. 2020 jsou nicotným rozhodnutím, neboť byly vydány po zastavení řízení, přičemž finanční arbitr tento svůj postup nijak nevysvětlil. Ačkoliv to není v odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 17. 9. 2020, resp. v usnesení ze dne 10. 8. 2020 vysvětleno, je možné, že se finanční arbitr domnívá, že řízení o sporu mezi žalobkyní a osobou zúčastněnou na řízení trvá. V této souvislosti žalobkyně upozornila na skutečnost, že jiný návrh než vůči instituci nepodala. Je tak zřejmé, že řízení musí být zastaveno jako celek. Žádné řízení o sporu mezi žalobkyní a osobou zúčastněnou na řízení tudíž neprobíhá.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nejprve konstatoval, že žalobkyně v návrhu na zahájení řízení označila jako instituci ve smyslu § 3 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi společnost Generali pojišťovna a.s. V průběhu řízení žalovaný z veřejně dostupných informací z veřejné části obchodního rejstříku zjistil, že s účinností od 21. 12. 2019 převedla společnost Generali pojišťovna a.s., pojistný kmen, jehož součástí byla i pojistná smlouva, na společnost Generali Česká pojišťovna a.s. Současně žalovaný zjistil, že společnost Generali pojišťovna a.s., k témuž dni změnila svoje obchodní jméno na Pojišťovna Patricie a.s. Dne 10. 1. 2020 informovala společnost Generali Česká pojišťovna a.s., žalovaného, že vstupuje do řízení, neboť je právním nástupcem společnosti Generali pojišťovna a.s. Žalovaný dále uvedl, že převod pojistného kmene je speciální úpravou podle zákona o pojišťovnictví, kdy k převodu pojistného kmene dává souhlas Česká národní banka a nikoli jednotliví pojistníci. Zvláštností převodu pojistného kmene je konstrukce souhlasu pojistníka se změnou pojistitele, který se v podstatě presumuje a pojistníkovi je podle § 22 odst. 4 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o pojistné smlouvě“) dáno toliko právo pojistnou smlouvu vypovědět, nesouhlasí-li s převodem pojistného kmene. Jelikož pojištění sjednané předmětnou pojistnou smlouvou zaniklo výpovědí žalobkyně již dne 11. 3. 2018, neměla žalobkyně právo jakkoli vyjádřit nesouhlas podle § 22 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě s tím, že pojistná smlouva byla převedena v rámci převodu pojistného kmene na společnost Generali Česká pojišťovna a.s., neboť již nemohla vypovědět vypovězenou smlouvu. Žalovaný posoudil pojistnou smlouvu jako platnou. Tato platná pojistná smlouva byla součástí pojistného kmene, k jehož převodu došlo na společnost Generali Česká pojišťovna a.s. Protože došlo k převodu pojistného kmene ze společnosti Pojišťovna Patricie a.s., na společnost Generali Česká pojišťovna a.s., nebyla společnost Pojišťovna Patricie a.s., společností, se kterou by žalobkyně byla ve smluvním vztahu, nebo ve vztahu k níž by měla závazek z platné či neplatné pojistné smlouvy. Vzhledem k tomu, že žalovaný má ve smyslu § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi příslušnost rozhodovat spory mezi spotřebitelem a pojistitelem, tj. vždy pouze mezi konkrétním spotřebitelem a jeho pojistitelem, postupoval podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi a řízení proti společnosti Pojišťovna Patricie a.s., zastavil. Žalovaný dodal, že v řízení před finančním arbitrem nepostupuje podle občanského soudního řádu, nýbrž podle zákona o finančním arbitrovi, případně podle správního řádu. Odmítl tvrzení, že si do řízení sám „dosadil“ jako účastníka řízení společnost Generali Česká pojišťovna a.s. S touto společností jednal jako s účastníkem řízení, protože ze zápisu ve veřejném obchodním

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

rejstříku a ve sbírce listin uložených podkladů i z podloženého tvrzení uvedené společnosti nezjistil opak. Zdůraznil, že napadeným rozhodnutím ze dne 17. 9. 2020 řízení zastavil proti společnosti Pojišťovna Patricie a.s., materiálně však tímto rozhodnutím o nároku rozhodnuto nebylo, protože materiálním předmětem nároku bylo vydání bezdůvodného obohacení z neplatné pojistné smlouvy, kdy tato pojistná smlouva byla během řízení převedena na jiný právní subjekt. Proto zastavení řízení bylo pouze částečné. Dodal, že pokud by posoudil právní nástupnictví po společnosti Generali pojišťovna a.s., jinak, byla by na svých právech zkrácena společnost Generali Česká pojišťovna a.s., které by žalovaný uložil povinnost vydat bezdůvodné obohacení a zaplatit sankci namísto společnosti Pojišťovna Patricie a.s., které tato povinnost svědčí, nikoli však žalobkyně. Podotkl též, že převodem pojistného kmene se nezměnila vymahatelnost práv žalobkyně.

9. V replíce ze dne 18. 1. 2021 žalobkyně pouze odkázala na znění žaloby s tím, že považuje za vhodnější se k obsahu vyjádření žalovaného nevyjadřovat.
10. Podáním ze dne 20. 4. 2021 žalobkyně k výzvě soudu upřesnila návrh výroku soudního rozhodnutí tak, že navrhla, aby soud zrušil náleze ze dne 20. 4. 2020, usnesení ze dne 10. 8. 2020, napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020 a napadené rozhodnutí ze dne 17. 9. 2020 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Pro případ, že soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020 a náleze ze dne 20. 4. 2020 jsou nicotná, navrhla, aby soud vyslovil, že tato rozhodnutí jsou nicotná a napadené usnesení ze dne 17. 9. 2020 a usnesení ze dne 10. 8. 2020 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
11. Žalovaný k úpravě petitu provedené v podání žalobkyně ze dne 20. 4. 2021 uvedl, že nejsou dány důvody, proč by napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020 a náleze ze dne 20. 4. 2020 byly nicotné. Obě tato rozhodnutí jsou řádně odůvodněna a vyplývají z nich důvody, na základě kterých žalovaný rozhodl. Odmítl, že by žalobkyni svými rozhodnutími zkrátil na jejích právech, neboť o nároku meritorně rozhodl proti pasivně legitimovanému účastníkovi řízení a zároveň zastavil řízení proti účastníkovi řízení, který nebyl pasivně legitimován, tedy postupoval v souladu se zákonem.
12. Osoba zúčastněná na řízení navrhla, aby soud žalobu zamítl, resp. aby zastavil řízení v části, v níž žaloba směřuje proti napadenému rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020 a nálezu ze dne 20. 4. 2020. Poukázala na skutečnost, že žaloba není ve smyslu § 68 písm. b) s.ř.s. co do napadení přezkumu nálezu ze dne 20. 4. 2020 a napadeného rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020 přípustná, neboť obě tato rozhodnutí jsou meritorní rozhodnutí o subjektivních právech, která spadají do soudního přezkumu (nového projednání) v režimu páté části o.s.ř., nikoli v režimu správního soudnictví podle § 65 a násl. s.ř.s.
13. Osoba zúčastněná na řízení nesouhlasila s tvrzením žalobkyně, že neplatnou smlouvu nelze převést (postoupit) ani individuálně, ani jako součást pojistných smluv. Žalobkyně nadto vychází z předpokladu, že předmětná pojistná smlouva je neplatná, s čímž osoba zúčastněná na řízení rovněž zásadně nesouhlasí. Zdůraznila, že s ohledem na právní úpravu zakotvenou v § 3 odst. 2 písm. g) a h) zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví je převod pojistného kmene institut sui generis, kterým se modifikují pravidla pro převzetí závazku stanovená v § 531 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a § 1888 NOZ. Smlouvou o převodu pojistného kmene tedy nepochybně došlo k převodu uvedených pojistných smluv, tj. i předmětné pojistné smlouvy, a to spolu s nároky s nimi souvisejícími, tedy i nároky

z bezdůvodného obohacení. Osoba zúčastněná na řízení je proto právním nástupcem Pojišťovny patricie a.s. Zdůraznila, že dosud nebylo rozhodnuto o žalobkyní tvrzené neplatnosti pojistné smlouvy.

14. V podání ze dne 25. 8. 2021 osoba zúčastněná na řízení informovala soud o fúzi, která proběhla sloučením společnosti Pojišťovna Patricie a.s., a společnosti Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s., jako zanikajících společností se společností Generali Česká pojišťovna a.s., jako nástupnickou společností. O schválení fúze bylo rozhodnuto jediným akcionářem společnosti Generali Česká pojišťovna a.s., ke dni 2. 7. 2021. Osoba zúčastněná na řízení dodala, že ve světle těchto skutečností je jakýkoli další spor vyvstávající z převodu pojistného kmene mezi společnostmi Pojišťovnou Patricií a.s., a osobou zúčastněnou na řízení bezpředmětný, neboť osoba zúčastněná na řízení je ze zákona držitelem všech práv a povinností Pojišťovny Patricie a.s. Upozornila dále na skutečnost, že žalobkyně se svou žalobou domáhá zrušení napadených rozhodnutí především pro záměnu účastníků. Vzhledem k tomu, že oba subjekty se sloučily do jediného subjektu, nejsou již námitky žalobkyně opodstatněné, jelikož žalobkyně nebyla napadenými rozhodnutími zkrácena na svých právech ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s.
15. V podání ze dne 15. 9. 2021 žalobkyně v reakci na oznámení osoby zúčastněné na řízení uvedla, že předmětem řízení před soudem není spor s osobou zúčastněnou na řízení o převod neplatné smlouvy na základě dohody o převodu pojistného kmene. Na argumentaci žalobkyně proto nemá žádný vliv skutečnost, že Pojišťovna Patricie a.s., zanikla po vydání napadených rozhodnutí. Tato skutečnost se může projevit teprve v řízení před finančním arbitrem, pokud bude v důsledku soudního rozhodnutí obnoveno. Oznámenou fúzí totiž nezanikl nárok, kterého se žalobkyně v řízení před finančním arbitrem domáhala, pouze povinnost vydat bezdůvodné obohacení přešla na nástupnický subjekt. Nicotné či nezákonné rozhodnutí nemůže být zhojeno později nastalými skutečnostmi. Žalobkyně rovněž upozornila na pravomocný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 8. 2021 č.j. 6 Af 30/2020-70 ve skutkově téměř totožné situaci, kterým soud rozhodnutí finančního arbitra zrušil.
16. V podání ze dne 17. 9. 2021 žalovaný shodně jako osoba zúčastněná na řízení odkázal na fúzi, v důsledku které přešla veškerá práva a povinnosti Pojišťovny Patricie a.s., na osobu zúčastněnou na řízení, protože se spor týkající se převodu pojistného kmene stal bezpředmětným. Žalobkyně není dle názoru žalovaného napadeným rozhodnutím ze dne 5. 10. 2020 a 17. 9. 2020 zkrácena na svých právech, protože i v případě, že by soud žalobě vyhověl a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, musel by žalovaný opětovně totožně rozhodnout proti osobě zúčastněné na řízení, proti které již v řízení rozhodl. Další řízení před soudem a stejně tak i před finančním arbitrem považuje žalovaný za nehospodárné a neúčelné.
17. V podání ze dne 22. 9. 2021 žalobkyně v reakci na vyjádření žalovaného pouze zopakovala svou argumentaci týkající se nerelevantnosti proběhnuvší fúze ve vztahu k důvodnosti žalobních námitek.
18. Soud ze spisového materiálu ověřil, že žalobkyně podala u finančního arbitra dne 10. 4. 2019 návrh, jímž se proti Generali pojišťovně a.s., IČO: 61859869, se sídlem Praha 2, Bělehradská 299/132, domáhala vydání bezdůvodného obohacení plynoucího z neplatné

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

uzavřené pojistné smlouvy. O tomto návrhu rozhodl finanční arbitr nálesem ze dne 20. 4. 2020, ve kterém na straně instituce, proti které návrh žalobkyně směřoval, označil (pouze) společnost Generali Česká pojišťovna a.s., tj. osobu zúčastněnou na tomto řízení. Předtím, než rozhodl o námitkách žalobkyně proti nálezu ze dne 20. 4. 2020, vydal finanční arbitr usnesení, jímž dne 10. 8. 2020 zastavil řízení proti Pojišťovně Patricie a.s. (dříve Generali pojišťovně a.s.). V záhlaví tohoto usnesení finanční arbitr označil jak osobu zúčastněnou na řízení (instituce I), tak i Pojišťovnu Patricie a.s. (instituce II). Následně finanční arbitr napadeným rozhodnutím ze dne 17. 9. 2020 zamítl námitky podané žalobkyní proti usnesení ze dne 10. 8. 2020 a toto usnesení podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrdil. V záhlaví napadeného rozhodnutí ze dne 17. 9. 2020 žalovaný opět označil obě instituce, tj. osobu zúčastněnou na řízení a Pojišťovnu Patricie a.s., přičemž dále uvedl, že rozhodl o návrhu žalobkyně proti instituci II, tedy Pojišťovně Patricie a.s. Konečně v napadeném rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020 žalovaný pouze ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení rozhodl o návrhu žalobkyně tak, že námitky žalobkyně a instituce zamítl a ohledně výroku o zastavení řízení náleze ze dne 20. 4. 2020 změnil (opravil údaje týkající se pojistné smlouvy a počátku pojištění).

19. Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
20. Soud předně konstatuje, že se plně ztotožňuje se závěry, k nimž dospěl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 25. 8. 2021 č.j. 6 Af 30/2020-70 a na který se odvolala žalobkyně, neboť nyní posuzovaná věc je po skutkové i právní stránce téměř totožná s věcí řešenou zmíněným rozsudkem.
21. Soud považuje za vhodné předeslat, že předmětem řízení před finančním arbitrem je rozhodování sporů, které vyplývají ze soukromoprávních vztahů. V těchto sporech proti sobě vystupují dvě strany a finanční arbitr je povolán k tomu, aby rozhodl jejich spor jako nezávislá a nestranná instituce (viz § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi). Finančnímu arbitrovi je svěřena působnost spočívající v rozhodování taxativně vyjmenovaného okruhu sporů, tedy autoritativní rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti soukromoprávních vztahů.
22. Soudní judikatura se ustálila na názoru, že věcné rozhodnutí finančního arbitra, tj. náleze vydaný podle § 15 zákona o finančním arbitrovi, lze přezkoumat toliko dle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2012 sp. zn. 25 Cdo 4744/2010 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007-96).
23. Soudní judikatura dále rovněž vyložila, že pokud je věc před správním orgánem skončena bez věcného projednání, lze takový postup správního orgánu přezkoumat pouze ve správním soudnictví, neboť se svou povahou bude jednat o posouzení toho, zda odmítnutí správní jurisdikce je v souladu se zákonem (k tomu srov. usnesení zvláštního senátu pro řešení kompetenčních sporů podle zákona č. 131/2002 Sb. ze dne 20. 9. 2007 č.j. Konf 22/2006-8).
24. V nyní projednávané věci byla žalobou napadena rozhodnutí, která jsou *prima facie* procesní povahy (napadené rozhodnutí ze dne 17. 9. 2020), resp. která jsou poznamenána (vadnými) procesními aspekty (napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020), jak bude vyloženo

níže. Žalobkyně přitom v žalobních bodech vymezila v zásadě jen důvody, které lze shrnout jako námitky směřující proti procesně vadnému postupu finančního arbitra, resp. žalovaného. Soud tedy shodně jako v rozsudku ze dne 25. 8. 2021 č.j. 6 Af 30/2020-70 konstatuje, že je příslušný posoudit zákonnost obou napadených rozhodnutí, a to z pohledu jejich procesní správnosti, přičemž o zákonnosti prvostupňových rozhodnutí, resp. nutnosti jejich zrušení učinil závěr v intencích ustanovení § 78 odst. 3 s.ř.s. (viz dále).

25. Ačkoli lze v obecné rovině přisvědčit žalovanému, že zákon o finančním arbitrovi neupravuje povinnost aplikovat občanský soudní řád, je soud toho názoru, že při absenci konkrétní právní úpravy, která by stanovila postup v určité „procesní“ situaci, je legitimní neodchylovat se od nejbližší podobné právní úpravy. Soud se ztotožňuje s názorem vyjádřeným ve výše uvedeném rozsudku, že řízení před finančním arbitrem se svou povahou nejvíce blíží spornému správnímu řízení vymezenému v § 141 správního řádu. Práva a povinnosti účastníků podle tohoto ustanovení jsou upraveny odlišně od standardního správního řízení, zejména se jedná o řízení, které je zahajováno toliko na návrh, přičemž účastníky řízení jsou navrhovatel a odpůrce. Soud proto považuje analogické použití právní úpravy stanovené občanským soudním řádem v řízení před finančním arbitrem za důvodné a souladné s principy, které toto řízení ovládají, neboť i ve sporném (správním) řízení převažují zásady dispoziční a projednací nad zásadou oficiality a vyšetřovací.
26. Je-li řízení před finančním arbitrem řízením návrhovým (§ 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi), je zřejmé, že pánem sporu je (výlučně) navrhovatel, který tak určuje nejen předmět (v intencích rozhodovací působnosti finančního arbitra ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi) a rozsah sporu, ale i okruh účastníků. Ze zákona o finančním arbitrovi ani z podpůrně aplikovaného správního řádu (§ 24 zákona o finančním arbitrovi) nelze nikterak dovozovat, že finanční arbitr může *ex officio* měnit okruh účastníků řízení. Materiální definice účastenství, kterou upravuje správní řád v ustanovení § 27, není podle názoru soudu aplikovatelná ve sporném řízení podle § 141 správního řádu, resp. v řízení před finančním arbitrem, neboť toto řízení probíhá mezi subjekty soukromého práva, přičemž je výlučně na navrhovateli, zda na straně odpůrce označí nositele povinnosti, o níž v řízení jde, či nebude dbát na to, aby jeho návrh směřoval vůči skutečnému (aktuálnímu) nositeli pasivní věcné legitimace. Právě soukromý charakter sporu v řízení před finančním arbitrem limituje ingerenci finančního arbitra, který nemůže zasahovat do rovnosti stran řízení, neboli nemůže bez procesní aktivity navrhovatele „přizpůsobovat“ návrh tak, aby mu byť jen částečně mohl vyhovět. Řečeno jinými slovy, dospěje-li finanční arbitr na základě zjištěného skutkového stavu věci k závěru, že instituce, kterou navrhovatel označil ve svém návrhu, není podle hmotného práva (již) nositelkou povinnosti, jejíhož splnění se navrhovatel domáhá, musí takový návrh zamítnout. Finanční arbitr nenese jakoukoli odpovědnost za to, že navrhovatel bude se svým návrhem (věcně) úspěšný.
27. V posuzovaném případě finanční arbitr nerespektoval vůli žalobkyně, která v návrhu označila na straně instituce Generali pojišťovnu a.s., resp. Pojišťovnu Patricie a.s., neboť nálezem ze dne 20. 4. 2020 věcně a dílem procesně rozhodl proti subjektu, který nebyl v návrhu uveden. Pakliže následně vydal usnesení, jímž řízení proti Pojišťovně Patricie a.s., zastavil (usnesení ze dne 10. 8. 2020 potvrzené napadeným rozhodnutím ze dne 17. 9. 2020), pomyslně tím přilil oleje do ohně, neboť prohloubil procesní nesprávnost, které se

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

dopustil při vydání nálezů ze dne 20. 4. 2020. Zcela nelogicky a rozporu s obsahem návrhu totiž zastavil řízení proti subjektu, který byl účastníkem řízení a zároveň měl procesní způsobilost být účastníkem řízení, a naopak za účastníka řízení považoval subjekt, proti kterému návrh vůbec nesměřoval, to vše za situace, kdy již o návrhu ve smyslu § 15 zákona o finančním arbitrovi věcně, byť nepravomocně, rozhodl, resp. podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi řízení ohledně části uplatněného nároku zastavil. Soud nemůže přisvědčit argumentaci žalovaného, že Pojišťovna Patricia a.s., nebyla v okamžiku rozhodování sporu pojistitelem ve smyslu § 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi. S ohledem na shora uvedené aspekty sporného řízení je třeba zdůraznit, že žalovaný nemůže zaměňovat věcné posouzení návrhu s objektivními okolnostmi, prostřednictvím kterých je posuzována přípustnost návrhu, neboli věcnou úvahu o převodu pojistného kmene a s tím související nedostatek pasivní legitimace v návrhu označené instituce může finanční arbitr promítnout toliko do věcného rozhodnutí o návrhu (formou jeho zamítnutí), nikoli do procesního rozhodnutí o své nepřislušnosti. Ustanovení § 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi je nutno vykládat optikou objektivně daných skutečností, tj. zda návrh podává spotřebitel a zda jeho návrh směřuje proti pojistiteli, tj. subjektu, který má podle platné právní úpravy (obecně) postavení pojistitele. Lze shrnout, že žalovaný nemohl napadeným rozhodnutím ze dne 17. 9. 2020 napravit procesně vadnou situaci, kdy nálezem ze dne 20. 4. 2020 rozhodl proti subjektu, který žalobkyně v návrhu na straně instituce neoznačila, neboť pro zastavení řízení vůči společnosti Pojišťovna Patricia a.s., neexistoval zákonný důvod ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) a § 9 zákona o finančním arbitrovi. V kontextu sledu uvedených vadných procesních kroků finančního arbitra proto nemůže obstát ani napadené rozhodnutí ze dne 5. 10. 2020, jímž žalovaný rozhodl o námitkách proti nálezům ze dne 20. 4. 2020. Na tomto místě se soud ztotožňuje se závěrem vyjádřeným v jeho rozhodnutí ze dne 25. 8. 2021 č.j. 6 Af 30/2020-70, že jedinou možnou případnou opravou shora popsaného vadného stavu by byla změna či zrušení námitkami napadeného rozhodnutí (nálezů) v intencích § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi. Pakliže tak žalovaný nepostupoval a toliko procesním rozhodnutím posuzoval hmotné právo týkající se pasivní věcné legitimace účastníka řízení, vytvořil tím situaci, kdy na straně jedné nemůže správní soud hodnotit uvedenou hmotněprávní otázku (neboť ta se nedotýká posouzení jurisdikce, resp. jejího odepření finančním arbitrem), na straně druhé tím, že finanční arbitr svou úvahu adekvátně nepromítl do meritorního rozhodnutí a pro nedostatek věcné legitimace na straně odpůrce návrh nezamítl, vyloučil posouzení této hmotněprávní otázky v rámci věcného přezkumu podle části páté občanského soudního řádu.

28. Soud shodně jako ve výše uvedeném rozsudku uzavírá, že žalovaný svým procesně chybným postupem zatížil řízení podstatnými vadami, které mohly mít vliv na zákonnost napadených rozhodnutí. Proto soud podle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. bez nařízení jednání napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V souladu s § 78 odst. 3 s.ř.s. soud zrušil i obě prvostupňová rozhodnutí, neboť důvod pro zrušení se vztahuje i na ně.
29. V dalším řízení bude žalovaný respektovat návrh žalobkyně ze dne 10. 4. 2019 a znovu o tomto návrhu rozhodne v souladu s hmotným právem, bude-li toto právo aplikovat v souvislosti s posouzením věcné legitimace odpůrce, a to meritorním rozhodnutím, tj. nálezem, nikoli procesním rozhodnutím o zastavení řízení. O případném přechodu nebo

převodu práv a povinností na straně instituce rozhodne pouze na návrh žalobkyně analogicky podle § 107a občanského soudního řádu.

30. Vzhledem k tomu, že soud vyhověl primárnímu petitu, nemusel již rozhodovat o petitu uplatněném žalobkyní *in eventum*.
31. Pro úplnost soud dodává, že nemůže přihlížet k fúzi, v důsledku které zanikla Pojišťovna Patricie a.s., a osoba zúčastněná na řízení se stala jejím (univerzálním) právním nástupcem, neboť tato skutečnost nastala až po vydání napadených rozhodnutí, přičemž soud je při přezkumu zákonnosti napadených rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 1 s.ř.s. povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Jinými slovy, jakkoli se může jevit jako nadbytečné to, aby finanční arbitr znovu rozhodl vůči totožnému subjektu, nelze přehlížet, že jeho zmatečný postup vedl k situaci, kdy nebylo možné v rámci věcného přezkumu nálezu hodnotit věcnou legitimaci účastníka řízení na straně odpůrce. Nadto, byť to nemusí být pravděpodobné, i v následném období může docházet k převodu dotčených práv a povinností, a žalovaný pak bude muset na takovou skutečnost reagovat.
32. Akcesorický výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobkyně byla ve věci úspěšná, a proto jí náleží náhrada nákladů řízení, která spočívá jednak v zaplaceném soudním poplatku ve výši 6.000 Kč, dále v odměně advokáta ve výši 3 x 3.100 Kč za celkem tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, replika) podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Žalobkyni rovněž náleží náhrada hotových výloh podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby. V souladu s § 12 odst. 3 advokátního tarifu žalobkyni náleží odměna ve výši odpovídající součtu tarifních hodnot spojených věcí, neboť žalobou se domáhala zrušení dvou napadených rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobkyně jsou dále tvořeny částkou 4.284 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Celková výše náhrady nákladů řízení tak činí částku 30 684 Kč. Pro úplnost soud dodává, že z úkonů právní služby učiněných žalobkyní považuje vedle žaloby za účelnou pouze repliku ze dne 15. 9. 2020, neboť v ostatních podáních žalobkyně jen zopakovala svou předchozí argumentaci, případně na ni pouze odkázala.
33. Soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost a neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jí mohl přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Proto v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. ve třetím výroku rozsudku rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 28. července 2022

Mgr. Martin Kříž v. r.

předseda senátu